

AZ OKTATÁS VÁROSKARAKTERT ALAKÍTÓ SZEREPE A MAI MAGYARORSZÁGON

KOLTAI ZOLTÁN, PTE KPVK

Felsőoktatási kihívások – Alkalmazkodás stratégiai partnerségben
12. Nemzeti és nemzetközi lifelong learning konferencia
2016. április 21-22.

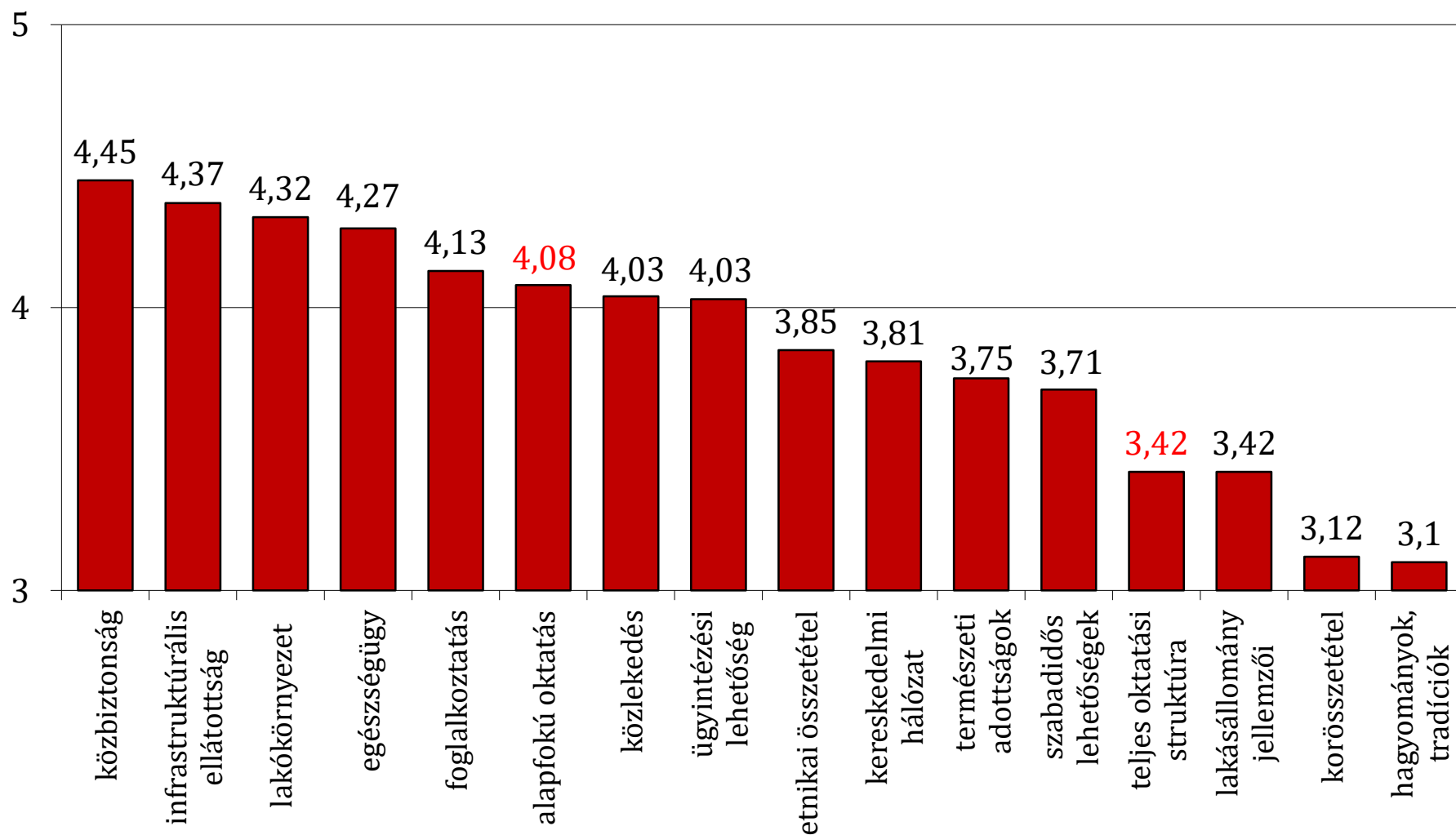

2004-2013 RÉTEGZETT, ORSZÁGOS KÉRDŐÍVES KUTATÁS

- Mely tényezők jelentenek vonzerőt egy lakóhely esetében?
- Melyek a legfőbb előnyei illetve hátrányai a különböző településtípusoknak?
- Melyik magyarországi településeket és miért tartják versenyképesnek a magánszemélyek?
- Tervezik-e az elkövetkező két évben, hogy elköltöznek jelenlegi lakhelyéről? Ha igen, mely tényezők miatt és hová, ha nem, mi ennek az oka?

A LAKÓHELYET VONZÓVÁ TEVŐ TÉNYEZŐK FONTOSSÁGA A MAGYAR LAKOSSÁG MEGKÉRDEZÉSE ALAPJÁN (2012-2013)

A LAKÓHELYI VONZERŐ FAKTORAI A LAKOSSÁGI MINTA MEGKÉRDEZÉSE ALAPJÁN, 2012-2013

Tényezők	Szolgáltatás faktor	Életkörülmény faktor	Környezet faktor	Humán faktor
Egészségügy	0,860			
Oktatás	0,563			
Infrastruktúra	→	0,560		
Városi szerepkörök	0,675			
Lakókörnyezet			0,805	
Természeti adottságok			0,699	
Történelem, hagyományok				0,823
Demográfia				0,782
Közlekedés	→	0,694		
Foglalkoztatás		0,688		
Szabadidő		0,707		
Lakásállomány				

KAPCSOLAT SZOROSSÁGA A VONZERŐK ÉS A REPREZENTATIVITÁST BIZTOSÍTÓ SZEMPONTOK KÖZÖTT

- az alapfoktól a felsőfokig terjedő teljes oktatási struktúra és a szabadidő eltöltésének lehetősége az, ami a legkülönbözőbb mértékben fontos,
- jelentősen megosztja a lakosságot az egészségügyi szolgáltatások teljessége, az internetelérés, mobilhálózat minősége, a foglalkoztatási lehetőségek valamint az elérhető kereskedelmi hálózat fejlettsége,

KAPCSOLAT SZOROSSÁGA A VONZERŐK ÉS A REPREZENTATIVITÁST BIZTOSÍTÓ SZEMPONTOK KÖZÖTT

- semmilyen csoportosítás szempontjából nem mutatnak szignifikáns különbséget (csatornázottság, a közúthálózat minősége, a lakásállomány jellemzői, a lakosság korösszetétele)

AZ OKTATÁS ÉS A REPRESENTATIVITÁST BIZTOSÍTÓ SZEMPONTOK KÖZÖTTI KAPCSOLAT

- A legidősebbeknél (60 év feletti) az átlagtól lényegesen elmaradó értékekkel szerepel az oktatás mindkét tényezője (3,75 illetve 3,17),
- Az alapfokú végzettségű csoport kevésbé tartja fontosnak az oktatási adottságokat (3,88 illetve 3,28)

AZ OKTATÁS ÉS A REPRESENTATIVITÁST BIZTOSÍTÓ SZEMPONTOK KÖZÖTTI KAPCSOLAT

- A legkisebb lélekszámú településeken (2000 fő alatti lakossal) „a teljes oktatási struktúra megléte” (2,89) messze elmarad a városok értékeitől (50.000 főnél népesebb városoknál 3,6)

A MAGYARORSZÁGI TELEPÜLÉSEK KATEGORIZÁLÁSA – HUMÁN ERŐFORRÁS ADOTTSÁGOK

- Beluszky (2000): szellemi tőke, tudás-bázis
Debrecen, Pécs, Szeged, majd Miskolc, valamivel
alacsonyabb értékkel Győr, Nyíregyháza,
Székesfehérvár, Kecskemét (50 város esetében),
fajlagos mutatók alapján Keszthely, Gödöllő,
Esztergom, Sopron, Szentendre, Kalocsa,
Szarvas

A MAGYARORSZÁGI TELEPÜLÉSEK KATEGORIZÁLÁSA – HUMÁN ERŐFORRÁS ADOTTSÁGOK

- Rechnitzer (2004): a vidék újdonság fogadása
elsődleges innovatív központok: Szeged, Pécs,
Debrecen, majd szintén Miskolc
jelentős felsőoktatási, humán bázissal
rendelkezők: Sopron, Szombathely, Békéscsaba,
Kaposvár, Eger
döntően felsőoktatási orientáltságú városok:
Gyöngyös, Keszthely, Gödöllő

A VONZERŐ MEGÍTÉLÉSE ORSZÁGOS ÉS REGIONÁLIS LÉPTÉKBEN

- minden település esetén összehasonlítottuk az országos minta 1000 válaszadójának véleményét az adott város régióbeli válaszaival, ennek eredményeként kirajzolódtak az egyes települések karakterisztikus jegyei (az ábrákban „országos” és „regionális” jelöléssel),

A VONZERŐ MEGÍTÉLÉSE ORSZÁGOS ÉS REGIONÁLIS LÉPTÉKBEN

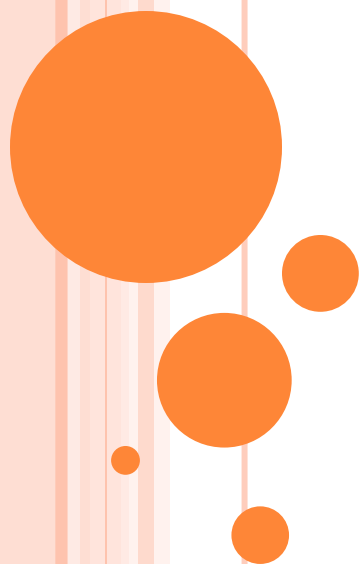
- másrésről leszűkítettük a vizsgálatot azokra a válaszadókra, akik versenyképesnek gondolják az adott települést, ezzel a „versenyképes válaszok” megoszlását tettük vizsgálat tárgyává, másként fogalmazva kerestük az országosan vagy regionálisan felülértékelt tényezőket („versenyképes országos”, „versenyképes regionális” megjegyzéssel),

A VONZERŐ MEGÍTÉLÉSE ORSZÁGOS ÉS REGIONÁLIS LÉPTÉKBEN

- időbeni összehasonlítást is végeztünk, melynek keretében a közel 10 évvel ezelőtti bázisadatokat állítottuk párhuzamba az aktuális adatokkal, dinamikájában szemlélve a változásokat.

BUDAPEST LAKÓHELYI VONZEREJÉNEK MEGÍTÉLÉSE (2012-2013)

- továbbra is elsősorban, mint oktatási, egészségügyi és közlekedési központ, valamint kedvező szabadidős szolgáltatásokkal, fejlett kereskedelmi hálózattal és kiemelkedő foglalkoztatási körülményekkel rendelkező település számít versenyképes lakóhelynek Magyarországon,

BUDAPEST LAKÓHELYI VONZEREJÉNEK MEGÍTÉLÉSE (2012-2013)

- az országos és regionális listákat összevetve a főváros esetében (szemben a vidéki városokkal) lényeges eltérés egyetlen dimenzióban sincs,

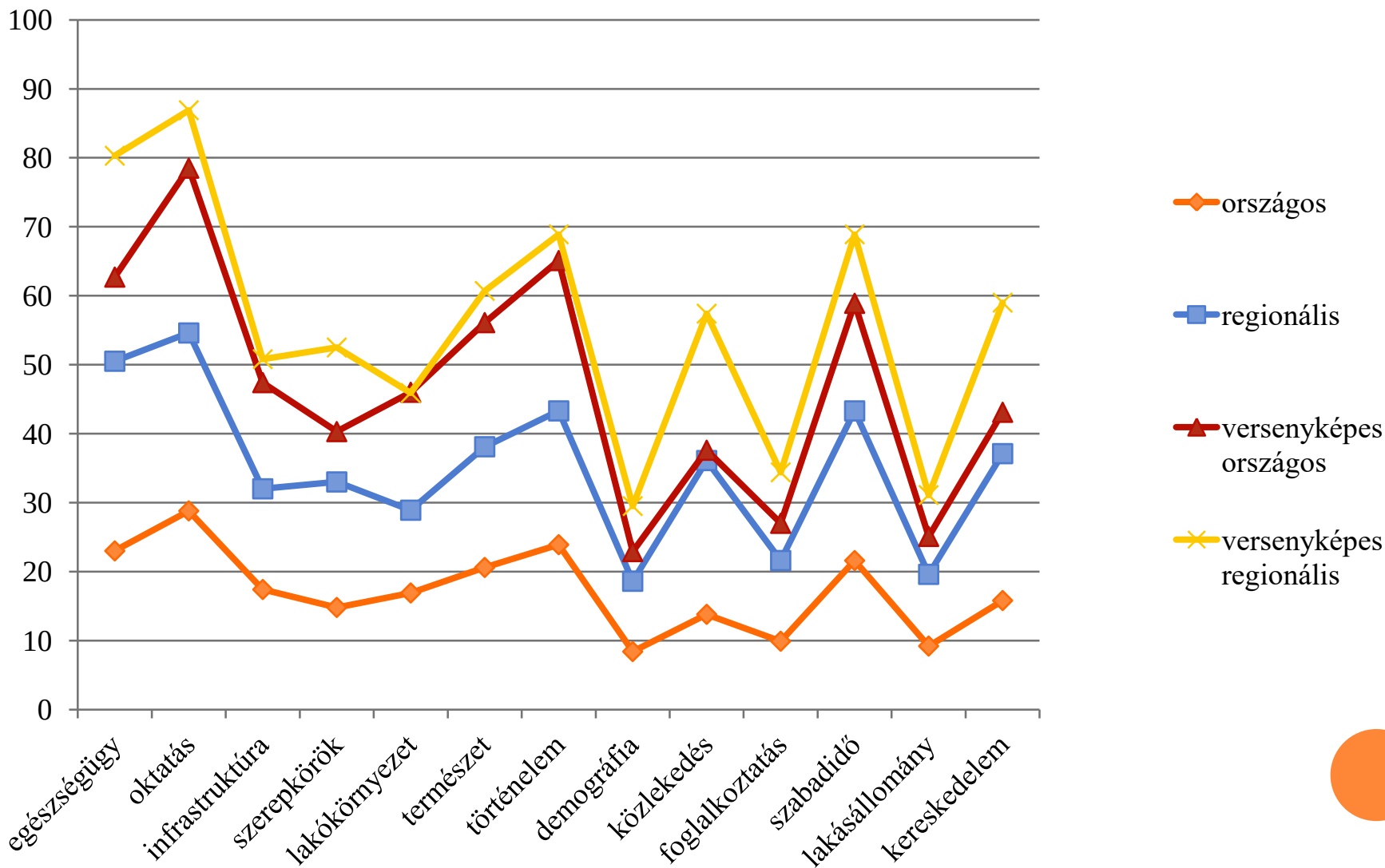

BUDAPEST LAKÓHELYI VONZEREJÉNEK MEGÍTÉLÉSE (2012-2013)

- regionális léptékben nem beszélhetünk felülértékelt tényezőkről és országosan is csak enyhén felülértékelt az oktatási struktúra, a városi szerepkörök szélessége és a foglalkoztatási körülmények tényező, vagyis ezeket az országos válaszadók még jobbnak gondolják, mint a saját régió lakosai.

PÉCS LAKÓHELYI VONZEREJÉNEK MEGÍTÉLÉSE (2012-2013)

PÉCS LAKÓHELYI VONZEREJÉNEK MEGÍTÉLÉSE (2012-2013)

- országos megítélését tekintve a város sorrendben a következő öt tényezőben mutat karakteres versenyképességi jegyeket: oktatási struktúra, a település történelme, egészségügyi szolgáltatások, szabadidős lehetőségek és természeti adottságok,

PÉCS LAKÓHELYI VONZEREJÉNEK MEGÍTÉLÉSE (2012-2013)

- a dél-dunántúli régióban mindezek kiegészülnek további kettő tényezővel (közlekedési kapcsolatok, kereskedelmi hálózat), és hipotézisünknek megfelelően az országosnál jóval gyakrabban (többször 20 százalékpontot meghaladó mértékű a növekedés) szerepelnek az egyes tényezők a válaszok között,

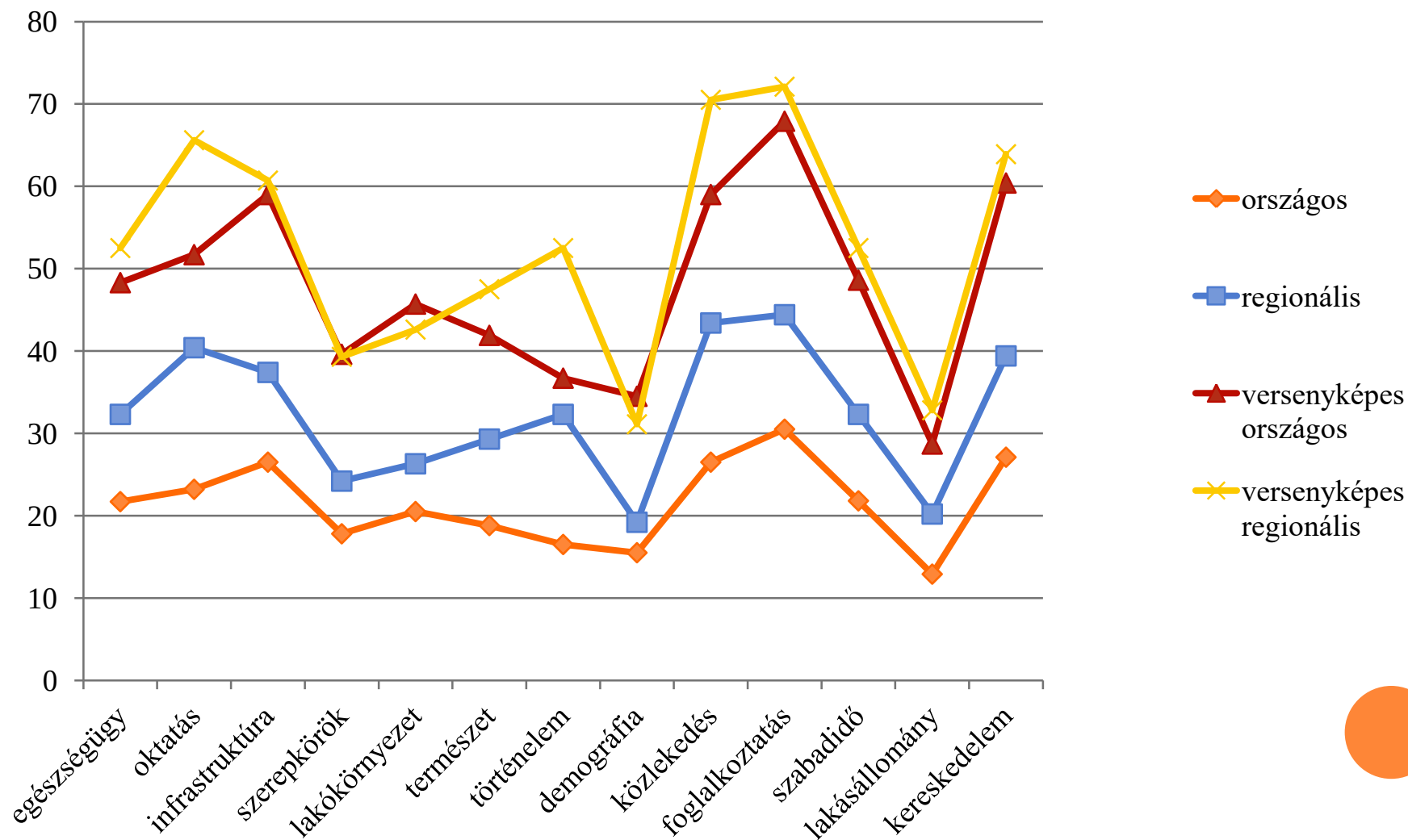

PÉCS LAKÓHELYI VONZEREJÉNEK MEGÍTÉLÉSE (2012-2013)

- a Pécsset versenyképesnek tartó válaszokat elemezve megállapíthatjuk, hogy a közlekedési kapcsolatok, az egészségügy, a kereskedelmi hálózat fejlettsége és a városi szerepkörök szélessége jelentősen felülértékelt kategóriák a régióban, de kisebb mértékben a szabadidős lehetőségek is ide sorolhatók.

GYŐR LAKÓHELYI VONZEREJÉNEK MEGÍTÉLÉSE (2012-2013)

GYŐR LAKÓHELYI VONZEREJÉNEK MEGÍTÉLÉSE (2012-2013)

- országos léptékben a város négy karakteres versenyképességi tényezővel, sorrendben kedvező foglalkoztatási körülményeivel, fejlett kereskedelmi hálózatával, előnyös közlekedési kapcsolataival és infrastrukturális adottságaival emelkedik ki,

GYŐR LAKÓHELYI VONZEREJÉNEK MEGÍTÉLÉSE (2012-2013)

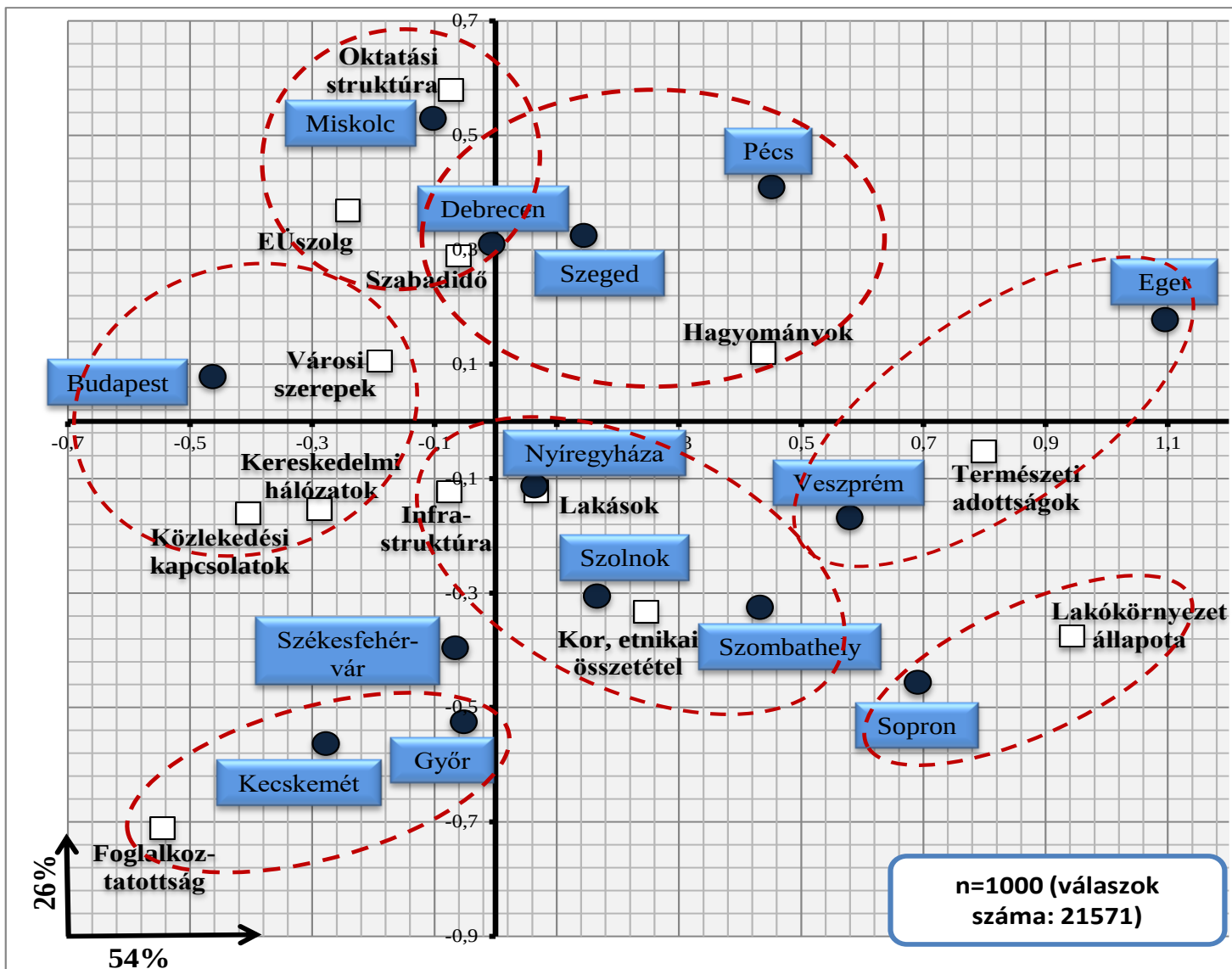
- a nyugat-dunántúli régió válaszadói szerint mindezt még kiegészíti a város oktatási struktúrája, és hipotézisünknek megfelelően 10-15 százalékponttal gyakrabban jelenik meg több kategória is a regionális válaszok között,

GYŐR LAKÓHELYI VONZEREJÉNEK MEGÍTÉLÉSE (2012-2013)

- kijelenthető, hogy Győr történelmét és oktatási struktúráját az országoshoz mérten jelentősen felülértékelik a régió válaszadói.

Köszönöm a figyelmet!

koltai.zoltan@feek.pte.hu

